

20. తాగుబోతోళ్ళా....?

ప్రమోషన్ పొందడంలోని అసలు కీలకం తెలియక ఇంటర్యూ కోసం పుస్తకాలు మర్లెస్తూ, విజ్ఞానాన్ని వృద్ధి చేసుకుంటూ—ఇంటర్వ్యూ బాగా చేసినా కూడా ప్రమోషన్ రాక పదేపదే ఇంటర్వ్యూకెళ్ళే చిరుదోడ్ గిలా చెట్టుదుగ్గరి కెళ్ళాడు భూమానందం—శవాన్ని భుజంపై వేసుకొని శ్మశానం దిక్కు నడుస్తున్న తనితో శవంలోని భేతాశుడు...

“ఓ మనిషి! నీ ముఖంచూస్తే దండిగా చుక్కెసుకునేవాడిలా కనబడుతున్నావు—దేవికోసమో ఆందోళన పడుతున్నట్లున్నావు నువ్వెందుకు నన్ను వశపరచుకోవాలనుకుంటున్నావో చెప్పు...” అన్నారు...

“ఏం జెప్పాలె—? ఎందరితోనెప్పుతే ఏమచ్చె—ఆర్పెటోల్లున్నారా—? తీర్పెటోల్లున్నారా....? నేనో ఫ్యాక్టరీల కార్మికున్ని మేనేజ్ మెంట్లోలు నన్ను నొకర్లనుంచి తీసేసింద్రు — నాదిగాని తప్పుకు నాకు శిక్షేత్రే ఊకుండన్నా —? లీడర్లు సుట్టూ తిరిగి తిరిగి నా కాళ్ళుగుతున్నాయి — అన్ని పార్టీలోలు పైసల్లిసుకున్నారు—అందరూ మాట్లాడి నొకరి పెట్టి తనన్నరు—కాని ఎవ్వరేంజేసింది లేదు—చుట్టూ తిప్పుకునుడే కాని పనయిందిలేదు...మల్ల ఊరికే పైసలైతే సంజుతుండు—ఇంకొన్ని దినాలైతే పోరగాండ్లుపాసముండే కాలమచ్చింది—ఏం మనసున పట్టక ఆప్పుడప్పుడో సాగ్రాం ఏసుకుంటున్న—కొద్దిగంత సేపు బాదను మర్సిపోతన్న

“తనలో తాననుకొని మౌనంగా నడుస్తున్నాడు భూమానందం—
“మానవా! నువ్వు మాట్లాడనంత మాత్రాన నిన్నెలా మాట్లాడించాలో

నాకు తెలియందికాదు—నీకు మార్గాయాసం లేకుండా ఉండడానికో కథ చెబుతాను విను—' అని కథ చెప్పడం ప్రారంభించాడు భేతాళుడు....

అది త్రిలింగ దేశంగా ప్రఖ్యాతిగాంచిన ఆంధ్రదేశంలోని ఓపారి శ్రామిక స్వాంతం... ఆ ప్రదేశ మొకప్పుడు తుప్పలు, చెట్లు, పట్టణాలతో అడవిలా వుండేది... అక్కడ బొగ్గు నిక్షేపాలు విరివిగా ఉండడంవల్ల అక్కడ అనేక పరిశ్రమలు వెలసి పారిశ్రామిక స్వాంతమైంది — ఆ ప్రదేశం గోదావరినది ఒడ్డున ఉండడంవల్ల, మరియు బొగ్గుగనులున్న ప్రదేశమవడంవల్ల దానికి గోదావరిని అని పేరొచ్చింది—అక్కడున్న బొగ్గుగనుల్లో పనిచేసేవారు పల్లెటూళ్ళనుంచి వచ్చినవారే ఎక్కువ— చిన్న చిన్న వ్యవసాయాలు నడవక చితికిపోయి పొట్టచేత బట్టుకొని వచ్చిన వాళ్ళు కొందరు—ఊళ్ళలో పారేర్లుగా వుండి ఎంత పనిచేసినా ఒళ్ళు హూనం చేసుకున్నా ఆ వృత్తి కడుపునింపక ఊళ్ళోదిలి వచ్చిన వాళ్ళు కొంతమంది.... రకరకాల వృత్తులుచేసి జానెడు పొట్టనిండే మార్గం లేక బ్రతుకుదామని వచ్చినవాళ్ళు కొంతమంది—అక్కడ సమస్తవృత్తుల కులాల వాళ్ళు కార్మికులుగా వున్నారు—

పుట్టెడు బండకింద తాత్రింబవల్లు వాళ్ళు యంత్రాల్లా పనిచేస్తారు రెక్కలు ముక్కలు చేసుకొని పనిచేసి సంపాదించిన దాంట్లోంచి కొంత లీడర్లకు మట్టజైప్పక తప్పదు — ప్రతినెలా ఏదో కారణంగా కొన్ని రోజులు సమ్మెలు తప్పవు—కష్టభూయిష్టమైన బావిపని చేయలేక కొన్ని రోజులు కార్మికులే పనికిపోకుండా వుంటారు — మొత్తంమీద నెలకు ఇరవై, ఇరవైరెండు రోజుల జీతమొస్తే ఎక్కువ వాళ్ళకు — అయితే వాళ్ళు సంపాదించే ఒక్కోపైసకు ఒక్కో రక్తపు బొట్టు ధారబోయాల్సి

వుంటుంది... అంత కష్టపడి సంపాదించిన డబ్బులో చాలాభాగం కొంత మంది కార్మికులు తాగడానికే వెచ్చిస్తారు... కొందరు తాగడంలేంది ఒక్కరోజు కూడ ఉండలేరు... జీతాలొచ్చితర్వాత రెండు మూడు రోజులు కొందరు రోడ్లపై తూలుతూ కనబడతారు - కొందరు మైకంలో రూపాయి నోట్లను పశువుల నోట్లలో కుక్కుతూ తిరమంటారు - కొందరు ఏడుస్తూ రోడ్లపై పొర్లుతూ కనబడతారు... అయితే వాళ్లను చూచి నాగ రికులుగా చలామణి అయ్యే ఆ పట్టణపు చుట్టుప్రక్కలున్న ప్యాక్టరీలో పనిచేసే వాళ్ళు త్రాగుబోతులని, మూర్ఖులని అనుకుంటారు... అందరితో ఆప్యాయంగా, ఆదరంగా కడుపులో తలపెట్టి మాట్లాడే కార్మికులు తాగ కుండా మాత్రం ఉండలేరు... ఎవరెంత చెప్పినా వాళ్ళు తాగడం మాను కోవడంలేదు -

చెప్పడం ఆపాడు భేతాశుడు....

“రెక్కలు ముక్కలు చేసుకొని సంపాదించిన డబ్బును కార్మి కులెందుకు తాగడానికి వెచ్చిస్తారు - ?

చుట్టుప్రక్కల ప్యాక్టరీల కార్మికులనుకుంటున్నట్టుగా వాళ్ళు తాగుబోతులేనా.... ?

ఈ ప్రశ్నలకు జవాబులు తెలిసీ చెప్పకపోయావో నువ్వు కత్తి సారాతాగి చచ్చేట్టు శపిస్తాను....” అని మానం వహించాడు భేతాశుడు -

“నాకు తెలిసిన సంగతుల గూర్చే చెప్పి మాయంగా వన్నని సూత్రండు భేతాశుడు... అయినా తప్పుతు దా...’ అనుకొని భేతాశప్రశ్నలకు సమా దానాలివ్వసాగాడు భూమానందం...

“రాత్రనక, పగలనక, ఎండనక, వాగనక పుట్టెడు గరిమిల, బండకింద నాలె బొయారంల పన్నేసి సంపాది చుకున్న పైసలను బాయి

పనోలు కావన్నని తాగుటాసికెందుకు ఐరాబు సేత్తగు...? అల్లు అలసి
 సొలసి ఇంటికచ్చేపరకు ఇట్ట వసతుండది.... చిల్లులుపడ్డ గుడిసెలు....
 ఇంటిచుట్టు మురికికాలువలు .. జ యేమటూ దోమలు జబ్బర జబ్బర
 ఈగలు ... మన్నామసానం సాపెలుపన్న లేని గుడిసె - అండ్లనే వొగ్గు
 పొయ్యి... పొల్లగడ్డే ఖుడు.... అలిట్ట తీర్చుకుందామంటే మంట్లె : ద్ర
 పడ్డాదా-? మలీసాలీసాలని బతుకులాయే అన్నింటికి అతిరికి నీళ్ళుగూడ
 కరువేనయే ... మల్ల అల్లమీద దొంగ లీడర్ల, మేనేజ్ మెంట్లోల్ల, పావు
 కార్ల దోపిడి - కష్టమైన పని - ఇగేంజే త్తడు కార్మికుడు -? వశెపడక
 బాధలు మర్చిపోవుటానికి తాగుటానికయినా తైతరు - అతెనుక అదే
 అల్లను మెల్లమెల్లగా బాసలనే పుకుంటది - తాగుడు తప్పే - ఇదిమంచి
 దంటలేను - కాని అల్లకు తాగుడు తప్పదేమోననిపిస్తుంది -

కుండలలేకున్నా అప్పువప్పయినా చేసి అతిదులనరుసుకునే బాయి
 పనోలు సదువుకున్నోల్లనుకున్నట్టుగా మూర్ఖులు, తాగుబోతులేంగాడు -
 అండ్ల సానమంది తాగన్నేం తాగరు - పడిస్థితులే వాళ్ళతోని తాగి
 పత్తయి -

తాగుడు మంచిదిగాదన్నది నిజమే - మరిగిదీన్ని గవిరిమెంట్లోలే
 తీసేత్తే గీ తిప్పలన్ని ఉండయిగద..."

భూమానందంకు మౌనభంగం కాగానే శవంతోసహా మాయమై
 మళ్ళీ చెట్టెక్కాడు భేతాశుడు

[కోల్ బెల్ట్ వారపత్రిక డిసెంబర్ 1, 1988]